

Allmän studieplan för

Utbildning på forskarnivå i Latin

Föreskrifter rörande utbildning på forskarnivå återfinns i högskolelagen (SFS 1992:1434) och i högskoleförordningen (HF; SFS 1998:1003) kapitlen 6 och 7. Antagningsordning för utbildning på forskarnivå har fastställts av rektor 2007-02-01. Föreskrifter och riktlinjer avseende utbildning på forskarnivå vid Stockholms universitets humanistiska fakultet har fastställts av Humanistiska fakultetsnämnden vid sammanträde 2007-03-13.

1 Beslut

Denna allmänna studieplan för utbildning på forskarnivå i Latin är fastställd av humanistiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet 2007-06-13.

Studieplanen gäller fr o m 2007-07-01.

Den som före 2007-07-01 påbörjat sin forskarutbildning i Latin enligt en tidigare fastställd studieplan har rätt att fullfölja studierna enligt den planen dock under beaktande av föreskrifterna i HF och fakultetens riktlinjer.

Utbildning på forskarnivå i latin ges i den omfattning tillgängliga resurser medger.

2 Utbildningens mål

För *doktorsexamen* skall doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.
- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.
- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

För *licentiatexamen* skall doktoranden

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.
- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.
- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

3 Behörighetsvillkor och förkunskapskrav

Behörig att antas till utbildning på forskarnivå är den som uppfyller dels villkor för grundläggande behörighet, dels villkor för särskild behörighet. Vidare krävs att sökanden bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att klara utbildningen.

3.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet att antas till utbildning på forskarnivå har den som avlagt examen på avancerad nivå, fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 på avancerad nivå, eller på annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Den som före den 1 juli 2007 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till forskarutbildning, skall även därefter anses ha grundläggande behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, dock längst till utgången av juni 2015.

Om det föreligger särskilda skäl får Humanistiska fakultetsnämnden för enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet.

3.2 Särskild behörighet

För att erhålla särskild behörighet för tillträde till forskarutbildningen i latin krävs att den sökande fullgjort dels ett godkänt examensarbete i Latin om 15 hp på Grundläggande nivå (inom Kandidatkurs i latin 30 hp) dels ett godkänt examensarbete i Latin om 15 hp på Avancerad nivå (inom Magisterkurs i latin 30 hp) samt har minst 15 hp i Grekiska på Grundläggande nivå.

Behörighetskraven kan uppfyllas även av den som inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kompetens.

4 Antagning, urval

Beslut om antagning av sökande till utbildning på forskarnivå i latin fattas av institutionsstyrelsen vid institutionen för franska, italienska och klassiska språk. Institutionsstyrelsen kan ej vidaredelegera beslut om antagning.

Institutionsstyrelsen får till utbildning på forskarnivå i Latin anta bara sökande som anställs som doktorand eller som beviljas utbildningsbidrag för doktorander. Styrelsen får dock även

anta sökande som har någon annan form av studiefinansiering om styrelsen bedömer att finansieringen kan säkras under hela utbildningen och att den sökande kan ägna så stor del av sin tid åt utbildningen att den kan slutföras inom åtta år. Om det efter antagning av doktorand med annan finansiering visar sig att styrelsens bedömning slår fel har institutionen och dess styrelse ansvaret för att ordnad finansiering kan upprätthållas under hela utbildningstiden.

Grunden för urval bland sökande som kan antas till utbildning på forskarnivå i Latin är graden av förmåga att tillgodogöra sig sådan utbildning. Urval görs av institutionsstyrelsen. Urvalet görs på basis av följande kriterier:

I. TIDIGARE MERITER

1. Utbildning i allmänhet.

Bedömning av såväl djup som bredd i tidigare utbildning.

2. Vetenskaplig produktion.

På basis av examensarbeten från grund- och avancerad nivå samt i förekommande fall annan skriftlig vetenskaplig produktion bedöms den sökandes förmåga att tillgodogöra sig utbildningen enligt följande bedömningskriterier:

Kritisk förmåga

Analytisk förmåga

Kreativitet

Självständighet

Vid bedömningen skall också tidsaspekten beaktas; d v s i vilken utsträckning den sökande har visat förmåga att utföra sina tidigare vetenskapliga uppgifter inom givna tidsramar.

Dessutom görs, utifrån en jämförelse av de vetenskapliga alstren, en bedömning av den sökandes vetenskapliga utveckling.

II. FORSKNINGSPLAN

I samband med ansökan skall sökanden kort redogöra för sitt tänkta forskningsområde. Redogörelsen skall innehålla problemformulering/ar och en skiss över genomförandet av forskningsarbetet. Planen bedöms med avseende på

Relevans

Originalitet

Genomförbarhet inom given tidsram (d v s under en period motsvarande fyra års utbildning på heltid)

III. SAMARBETSFÖRMÅGA

Den sökandes förmåga till samarbete bedöms utifrån t ex referenser, intyg eller intervjuer.

Vid antagning och urval av sökande till utbildning på forskarnivå i Latin skall institutionsstyrelsen beakta vad som föreskrivs i avsnittet ”Antagning och finansiering” i fakultetens riktlinjer.

5.1 Allmänt

Utbildningen planläggs så, att studierna kräver fyra läsår för studerande som på heltid ägnar sig åt egen utbildning på forskarnivå. Därvid förutsätts att doktoranden dels ägnar sig helt åt studierna, dels utnyttjar undervisningen och handledningen effektivt.

För deltidsdoktorand förlängs studietiden i proportion till den minskade studieintensiteten.

Utbildningen omfattar dels en kursdel om 60 högskolepoäng, dels en avhandlingsdel om 180 högskolepoäng, motsvarande 1 och 3 års heltidsstudier, respektive.

5.2 Individuella studieplaner

Individuella studieplaner, fastställda av institutionsstyrelsen, skall finnas för samtliga aktiva doktorander i Latin. Vid upprättande och hantering av de individuella studieplanerna skall institutionsstyrelsen följa dels de bestämmelser som finns inskrivna i HF 6 kap 36 §, dels de tillämpningsföreskrifter som finns i avsnitten "Individuella studieplaner", "Handledning" och "Nu antagna, passiva doktorander" i fakultetens riktlinjer.

Kopior av de individuella studieplanerna samt av de ändringar som görs i planerna skall minst en gång årligen översändas till fakultetsnämnden.

5.3 Kurser

Kursdelen omfattar 2 terminers heltidsstudier (60 högskolepoäng) och skall vara så utformad att tillämpliga delar av målen för utbildningen enligt avsnitt 2 ovan uppfylls.

Följande två delkurser är obligatoriska:

1. Språk och stil i latinsk prosa och poesi (7,5 hp)
2. Aktivt deltagande i 35 seminarier (7,5 hp)

Vidare skall en av följande tre allmänna teori- och metodkurser (fakultetskurser) genomgås:

3. Vetenskapsteori (7,5 hp)
4. Språkvetenskaplig teori och metod (7,5 hp)
5. Litteraturvetenskaplig teori och metod (7,5 hp)

Minst en och högst två av följande tre latinorienterade teori- och metodkurser skall genomgås:

6. Paleografi, textkritik, texthistoria (7,5 hp)
7. Latinsk språkvetenskap och språkhistoria (7,5 hp)
8. Latinsk litteraturvetenskap och litteraturhistoria (7,5 hp)

Kursernas innehåll och kursfordringar i övrigt fastställs i den individuella studieplanen

Beskrivning av de obligatoriska kursernas innehåll och obligatorisk kurslitteratur redovisas i bilaga 1.

Examination av obligatoriska kurser:

1. Språk och stil i latinsk prosa och poesi: skriftlig tentamen.
2. Aktivt deltagande i 35 seminarier: deltagandet dokumenteras i seminariets närvarobok, två oppositionsuppgifter genomföres.
- 3-5: Examination enligt kursgivande institutions regler

6-8: Normalt skriftlig hemtentamen med muntlig redovisning

Examination av valfria kurser: normalt genom muntlig tentamen.

5.4 Avhandling

Ämne för doktorsavhandlingen väljs i samråd med handledarna tidigt under doktorandstudierna. En utgångspunkt vid samrådet kan vara den forskningsplan som doktoranden avgivit i samband med ansökan till utbildningen på forskarnivå.

Avhandlingen skall visa doktorandens förmåga att på ett vetenskapligt tillfredsställande sätt självständigt - inom eller utom ramen för ett lagarbete - lösa den valda forskningsuppgiften.

Avhandlingen skall utformas antingen som ett enhetligt, sammanhängande vetenskapligt verk (monografiavhandling) eller som en sammanläggning av vetenskapliga uppsatser med en kort sammanfattning av dessa (sammanläggningsavhandling) som doktoranden har författat ensam eller gemensamt med annan person.

Undersökningen och de vunna resultaten skall presenteras i en framställning som kvalitetsmässigt skall ligga på en sådan nivå att avhandlingen (inklusive deluppsatserna i en sammanläggningsavhandling) bedöms uppfylla rimligt ställda krav för att antas i en vetenskaplig serie eller tidskrift av god kvalitet. Om undersökningen utförs inom ramen för ett lagarbete skall doktorandens insatser klart kunna särskiljas. I övrigt gäller följande krav för att avhandlingen skall kunna godkännas:

- att avhandlingen är ett resultat av ett självständigt forskningsarbete som väsentligt bidrar till kunskapsutvecklingen.
- att syfte, problemställning och vetenskaplig metod tydligt redovisas och motiveras,
- att metoden tillämpas korrekt,
- att forskningsläget presenteras så att tidigare genomförd forskning klart skiljs från doktorandens egna, i avhandlingen redovisade, bidrag till forskningen,
- att materialet presenteras och karaktäriseras och att det sätt på vilket materialet kan ha avgränsats redovisas och motiveras,
- att den vetenskapliga noggrannheten vad avser noter, käll- och litteraturförteckning, eventuella tabeller och diagram mm är god,
- att avhandlingen disponeras på ett logiskt sätt och att dispositionen är konsekvent genomförd,
- att avhandlingen är acceptabel ur språklig synpunkt samt
- att resultaten sammanfattas.

Avhandlingen skall skrivas på svenska, danska, norska, engelska, franska, tyska eller

italienska.

Doktorsavhandling som ej har skrivits på engelska, franska eller tyska skall innehålla en sammanfattning på något av dessa språk. Denna sammanfattning skall vara så utförlig att en läsare utan kunskaper i avhandlingsspråket skall få en klar uppfattning om avhandlingens syfte och huvudsakliga innehåll, den vetenskapliga metod som använts och de resultat som nåtts. Hänvisningar skall göras till avhandlingens olika kapitel. Doktorandens huvudhandledare ansvarar för att sammanfattningen får föreskrivet innehåll. Bedömning av sammanfattningen skall vid betygsättningen ingå i bedömningen av hela avhandlingen.

Till varje doktorsavhandling skall fogas ett kortfattat engelskspråkigt referat ("abstract") omfattande högst 500 ord. Referatet skall

- ange avhandlingens titel, det språk avhandlingen är skriven på, författaren/författarna samt universitet och institution,
- återge innehållet i avhandlingen enligt dispositionen problem, metoder och resultat,
- förses med nyckelord och andra uppgifter av betydelse för litteratursökning i automatiserade informationssystem.

6Handledning

Den som antagits som doktorand har rätt till handledning under sammanlagt den tid som kan anses behövas för den föreskrivna utbildningen om 240 högskolepoäng om inte humanistiska fakultetsnämnden beslutar annat med stöd av HF 6 kap 37§.

Minst två handledare skall utses för varje doktorand vid forskarstudiernas början och en av dessa skall utses till huvudhandledare. Handledare utses av institutionsstyrelsen vid institutionen franska, italienska och klassiska språk eller – om styrelsen så beslutar – av prefekten eller en för ändamålet inrättad särskild nämnd. Lämnas uppdraget till prefekten skall denne, innan beslut fattas, ha samrått med de lärare som tjänstgör som handledare inom utbildningen på forskarnivån i Latin.

En doktorand som begär det skall få byta handledare. Anhållan om byte av handledare skall ställas till institutionsstyrelsen eller, ifall styrelsen delegerat frågan, till prefekten.

Vad gäller omfattningen av handledningen kan den variera beroende på var i utbildningen doktoranden befinner sig. Humanistiska fakultetsnämnden har dock som schablon fastställt att minst 80 arbetstimmar per år och doktorand skall avsättas för handledning. Av dessa bör 30-40 timmar vara kontakttid. Såväl den tidsmässiga som den innehållsliga fördelningen mellan handledarna skall anges i den individuella studieplanen. I denna skall också antalet handledningsträffar per termin anges.

Nedan anges de krav som kan ställas på en väl fungerande handledning:

- * Handledare och doktorand skall årligen stämma av vad som åstadkommit i relation till den individuella studieplanen, samt upprätta ett detaljerat program för det kommande årets studier.
- * Huvudhandledaren skall se till att avgränsningen av avhandlingsämnet sker på sådant sätt att studierna kan slutföras inom den uppställda normalstudietiden.
- * Doktoranden skall bedriva sina studier med den aktivitetsgrad som fastställts i

den individuella studieplanen och ta kontakt med sina handledare vid eventuella problem.

Angående individuell studieplan för varje doktorand se ovan under avsnitt 5.2.

7 Kunskapsprov; disputation

Kunskapsprov och avhandling skall bedömas med något av betygen Godkänd och Underkänd.

Examinator på kunskapsprov inom utbildning på forskarnivån i Latin skall vara en av institutionsstyrelsen särskilt utsedd lärare.

En doktorand som vid en annan högskola i landet har gått igenom en del av utbildning på forskarnivå i Latin med godkänt resultat har rätt att tillgodoräkna sig detta även i utbildning på forskarnivå i Latin vid Stockholms universitet. En doktorand får också tillgodoräkna sig utbildning vid en utländsk läroanstalt. Även annan utbildning liksom kunskaper och färdigheter som har förvärvats i yrkesverksamhet får tillgodoräknas om de är av sådan beskaffenhet och har en sådan omfattning att de i huvudsak motsvarar den utbildning för vilken de är avsedda att tillgodoräknas. Prövning huruvida en tidigare utbildning skall kunna tillgodoräknas ankommer på examinator.

Doktorsavhandlingen skall granskas och försvaras vid en offentlig disputation. Disputationen skall ske på svenska, danska, norska eller engelska. Om särskilda skäl föreligger får Institutionsstyrelsen för enskild sökande medge att disputationen sker på franska, tyska eller italienska.

Disputationen skall ledas av en ordförande. Vid disputationen skall finnas en opponent (fakultetsopponent). Ordförande och fakultetsopponent utses av humanistiska fakultetsnämnden särskilt för varje disputation.

Betyg på doktorsavhandlingen skall bestämmas av en betygsnämnd. Denna utses av fakultetsnämnden särskilt för varje avhandling i enlighet med bestämmelserna i HF 6 kap 45 §. Den som varit handledare för doktoranden får inte ingå i nämnden annat än om det finns synnerliga skäl. Fakultetsopponenten har rätt att vara närvarande vid sammanträden med betygsnämnden och delta i överläggningarna men inte i besluten. Detsamma gäller huvudhandledaren om han eller hon inte är ledamot.

Vid betygsättningen av doktorsavhandlingen skall hänsyn tas till innehållet i avhandlingen och försvaret av avhandlingen.

Beslut att godkänna en avhandling får ej motiveras. Däremot skall betygsnämnden motivera sitt beslut att underkänna en avhandling.

8 Etapp inom utbildning på forskarnivå

En doktorand i Latin kan inleda sina studier med en etapp omfattande fyra terminers studier för heltidsstudierande eller åtta terminer för den som bedriver studierna på halvtid. Lic-etappen skall omfatta minst 120 högskolepoäng]

Den som med godkända resultat genomgått etappen erhåller efter ansökan hos rektor ett utbildningsbevis för filosofie licentiatexamen.

8.1 Utbildningens mål

Se punkt 2 ovan.

8.2 Utbildningens uppläggning och innehåll

Utbildningen inom etappen består av obligatoriska seminarier, kurser, vetenskaplig uppsats och handledning.

8.2.1 Obligatoriska seminarier

Under utbildningen skall den studerande aktivt delta i 20 allmänna seminarier. Häre ingår ett (1) obligatoriskt uppdrag som opponenter.

8.2.2 Kurser (60 högskolepoäng)

Följande kurser är obligatoriska:

1. Språk och stil i latinsk prosa och poesi (7,5 hp)
2. Aktivt deltagande i 20 seminarier (4,5 hp)

Vidare skall en av följande tre allmänna teori- och metodkurser (fakultetskurser) genomgås:

3. Vetenskapsteori (7,5 hp)
4. Språkvetenskaplig teori och metod (7,5 hp)
5. Litteraturvetenskaplig teori och metod (7,5 hp)

En av följande tre latinorienterade teori- och metodkurser skall genomgås:

6. Paleografi, textkritik, texthistoria (7,5 hp)
7. Latinsk språkvetenskap och språkhistoria (7,5 hp)
8. Latinsk litteraturvetenskap och litteraturhistoria (7,5 hp)

Kursdelen består av fyra obligatoriska kurser om totalt 30 högskolepoäng i enlighet med vad som anges ovan samt i övrigt kurser om totalt 30 högskolepoäng, som fastställs i den individuella studieplanen.

Examination: se avsnitt 5.3 ovan.

8.2.3 Vetenskaplig uppsats (60 högskolepoäng)

Inom etappen skall den studerande författa en vetenskaplig uppsats. Uppsatsämnet bör väljas tidigt under studierna och projekteras så att uppsatsen kan fullbordas under en tid motsvarande två terminers heltidsstudier.

För doktorander som inte klart deklarerat en avsikt att begränsa sina studier inom utbildning på forskarnivå till etappen skall ämnet väljas så att uppsatsen kan utvidgas till en doktorsavhandling. Uppsatsen skall vara av sådan kvalitet att den kan publiceras i en vetenskaplig tidskrift.

Uppsatsen skall skrivas på svenska, danska, norska, engelska, franska, tyska eller italienska.

8.3 Kunskapsprov och uppsats

Kunskapsprov och uppsats bedöms med något av betygen Godkänd och Underkänd. För godkänd etapp krävs att den studerande erhållit betyget Godkänd dels på de kunskapsprov som ingår i etappen, dels på den vetenskapliga uppsatsen, samt att han/hon deltagit aktivt i de obligatoriska seminarierna.

Betyg på prov som ingår i etappens kursdel bestäms av examinator (se avsnitt 8). Vid betygsättningen skall hänsyn tas till såväl grundligheten av den studerandes kunskaper som den förmåga till självständigt omdöme och kritisk analys som han / hon visat.

Den vetenskapliga uppsatsen skall granskas och försvaras vid ett offentligt seminarium. Betyget bestäms av lärare som utses av institutionsstyrelsen särskilt för varje avhandling. Vid betygsättningen skall hänsyn tas både till uppsatsens innehåll och till försvaret av uppsatsen.

Den lärare som utsetts att bestämma betyg på uppsatsen fungerar som ordförande vid det offentliga seminariet. När så befinns lämpligt, kan medbedömare utses av institutionsstyrelsen, likaså särskild opponent (med minst licentiatkompetens).

8.4 Övrigt

Etappen är ej obligatorisk och det krävs ej att doktoranden redan vid antagningen till utbildning på forskarnivå skall bestämma sig för om han eller hon önskar genomgå etappen eller ej. De doktorander som ej har en klart uttalad önskan att begränsa sina studier till etappen rekommenderas därför att allvarligt överväga att lägga upp sina studier med direkt sikte på doktorsexamen. En sådan uppläggning utgör nämligen inget hinder för att senare under studierna inrikta dessa mot etappen som ett slutmål eller delmål.

Bilaga 1

LITTERATURLISTOR TILL FORSKARUTBILDNINGEN I LATIN (2007-05-21)**I. Obligatoriska kurser****1. Språk och stil i latinsk prosa och poesi (7,5 högskolepoäng)**

Kursbeskrivning: Kursens syftar till att ge den forskarstuderande avancerade teoretiska och praktiska kunskaper om det klassiska latinets syntax, stilistik och prosodi. Detta uppnås dels genom noggrant självständigt studium av några större standardverk över latinsk grammatik och metrik, dels genom att den forskarstuderande författar egna översättningar av prosatexter och dikter till latinsk prosa och vers och därefter aktivt deltar i de kursseminarier som hålls rörande deltagarnas översättningar. Kursen examineras genom den forskarstuderandes självständiga översättningar och aktiva deltagande i kursseminarierna.

Litteratur

Obligatorisk litteratur

Syntax och stilistik

Handböcker vid översättningsarbetet:

Gildersleeve, B. L. & Lodge, Gonzalez, *Latin Grammar*, 3rd edn. (London, 1895 el. senare)

Kühner, Rafael & Stegmann, Carl, *Ausführliche Grammatik der lateinischen Sprache: Satzlehre*, 4. Aufl. durchgesehen von Andreas Thierfelder (München, 1962)

Lewis, Charlton T. & Short, Charles, *A Latin Dictionary* (Oxford, 1879 el. senare); även som nätresurs på The Perseus Digital Library (<http://www.perseus.tufts.edu/>).

Oxford Latin Dictionary, ed. P. G. W. Glare (Oxford, 1982 el. senare)

Metrik och prosodi

Någon av följande fyra handböcker:

Crusius, Friedrich, *Römische Metrik. Eine Einführung*, neu bearb. von Hans Rubenbauer, 8. Aufl., (München, 1967 el. senare)

Drexler, Hans, *Einführung in die römische Metrik* (Darmstadt, 1967 el. senare)

Nougaret, Louis, *Traité de métrique latine classique*, 3e éd. (Paris, 1963 el. senare)

Raven, D. S., *Latin Metre: An Introduction* (London, 1965 el. senare)

Referenslitteratur

Syntax och stilistik

Menge, Hermann, *Repetitorium der lateinischen Syntax und Stilistik*, 11. Aufl. (Leverkusen, 1953) el. senare omtryck av den oavkortade upplagan

—, *Lehrbuch der lateinischen Syntax und Semantik*. Völlig neu bearbeitet von Thorsten Burkard und Markus Schauer (Darmstadt, 2000)

Norden, Eduard, *Die antike Kunstprosa vom VI. Jahrhundert v. Chr. bis in die Zeit der Renaissance*, 1. Band, 3. Abdr. (Leipzig, 1915 el. senare)

Palmer, L. R., *The Latin Language* (London, 1954 el. senare), s. 95–147

Wilkinson, L. P., *Golden Latin Artistry* (Cambridge, 1963 el. senare)

Aili, Hans, *The Prose Rhythm of Sallust and Livy* (Stockholm, 1979)

Allen, W. S., *Accent and Rhythm. Prosodic Features of Latin and Greek: A Study in Theory and Reconstruction* (Cambridge, 1973)

Norberg, Dag, "La récitation du vers latin", *Au seuil du Moyen âge. Études linguistiques, métriques et littéraires publiées par ses collègues et élèves à l'occasion de son 65e anniversaire* (Padova, 1974), s. 123–124

2. Aktivt deltagande i 35 seminarier (5 poäng)

Kursbeskrivning: Kursen omfattar aktivt deltagande i 35 latinseminarier samt uppdrag som opponert på uppsats eller avhandlingsavsnitt vid minst två av dessa.

II. Valbara kurser

3. Vetenskapsteori (7,5 högskolepoäng)

Kursbeskrivning: Kursen ges vid Filosofiska institutionen.

4. Språkvetenskaplig teori och metod (7,5 högskolepoäng)

Kursbeskrivning: Kursen ges vid Institutionen för lingvistik.

5. Litteraturvetenskaplig teori och metod (7,5 högskolepoäng)

Kursbeskrivning: Kursen ges vid Institutionen för litteraturvetenskap och idéhistoria.

6. Paleografi, textkritik, texthistoria (7,5 högskolepoäng)

Kursbeskrivning: Kursen syftar till att ge den forskarstuderande en överblick över den latinska skriftens utveckling från antiken till boktryckarkonstens genombrott och färdighet i dechiffreringen av olika skrifttyper vunnna genom transkriberingsövningar. Kursen skall vidare ge grundläggande teoretiska kunskaper i textkritisk utgivningsmetod och förmåga att praktiskt applicera dessa på eget material. Slutligen skall den ge grundläggande kunskaper i hur de antika texterna under olika epoker mottagits och överlevt till våra dagar. I examinationen av kursen ingår förutom en praktisk transkriptionsuppgift och identifikation av olika skrifter även att muntligen generellt redogöra för de antika latinska texternas överföringshistoria, samt för den stemmatiska teorins principer och tillämpning. Referenslitteraturen syftar såväl till att fungera som kompletterande praktiska hjälpmedel under läsningen av de obligatoriska verken, som till att ge den forskarstuderande som så önskar möjlighet till fördjupning i ett eller flera områden efter eget intresse och behov.

Litteratur

Obligatorisk litteratur

Bischoff, Bernhard, *Paläographie des römischen Altertums und des abendländischen Mittelalters*, 2., überarb. Aufl. (Berlin, 1986); eng. övers. *Latin Paleography. Antiquity & the Middle Ages* (Cambridge, 1990)

Reynolds, L. D. & Wilson, N. G., *Scribes and Scholars. A Guide to the Transmission of Greek and Latin Literature*. Third Edition (Oxford, 1991)

West, Martin L., *Textual Criticism and Editorial Technique Applicable to Greek and Latin Texts* (Stuttgart, 1973)

Referenslitteratur

Paleografi

Boyle, Leonard E., *Medieval Latin Palaeography: A Bibliographical Introduction* (Toronto, 1984) Brown, Michelle P., *A Guide to Western Historical Scripts from Antiquity to 1600* (London, 1990 el. senare)

Cappelli, Adriano, *Lexicon Abbreviaturum. Dizionario di abbreviature latine ed italiane*, 6. ed. (Milano, 1973 el. senare)

Derolez, Albert, *The Palaeography of Gothic Manuscript Books: From the Twelfth to the Early Sixteenth Century* (Cambridge, 2003)

John, J. J., "Latin Paleography", i J. M. Powell (ed.), *Medieval Studies: An Introduction*, 2nd edn. (Syracuse, N.Y, 1992), s. 3–81

Tjäder, Jan-Olov "Skrift, skrivande och skrivkunighet i det romerska världsriket (med 9 planscher)", *Kungl. Humanistiska Vetenskaps-Samfundet i Uppsala. Årsbok 1981–1982*, s. 83–127

Textkritik

d'Avray, D. L., *Medieval Marriage Sermons: Mass Communication in a Culture without Print* (Oxford, 2001), s. 31–47

Huygens, R. B. C., *Ars Edendi: A Practical Introduction to Editing Medieval Latin Texts* (Turnhout, 2000)

Maas, Paul, *Textkritik*, 4. Aufl. (Leipzig, 1960)

Règles et recommandations pour les éditions critiques, 2, Série latine, Association Guillaume Budé (Paris, 1972)

Öberg, Jan, "Det trots allt möjligas konst. Textutgivning ur en latinists perspektiv", i Jonas Carlquist (red.), *Föreläsningar i medeltidsfilologi*, Meddelanden från institutionen för nordiska språk vid Stockholms universitet (MINS) 38 (Stockholm, 1992), s. 57–68

Texthistoria

Kleberg, T., *Bokhandel och bokförlag i antiken* (Stockholm, 1962)

Pfeiffer, Rudolf, *History of Classical Scholarship from 1300 to 1850* (Oxford, 1976)

Kodikologi m.m.

Brown, Michelle P., *Understanding Illuminated Manuscripts. A Guide to Technical Terms* (London, 1994)

de Hamel, Christopher, *A History of Illuminated Manuscripts*, 2nd edn., rev. enlarged and with new ill. (London, 1994)

Hedlund, Monica, "Kodikologi och handskriftskatalogisering", i Jonas Carlquist (red.), *Föreläsningar i medeltidsfilologi*, Meddelanden från institutionen för nordiska språk vid Stockholms universitet (MINS) 38 (Stockholm, 1992), s. 131–149

Lemaire, Jacques, *Introduction à la codicologie* (Louvain-la-Neuve, 1989) Rouse, R. H. & M. A., "Codicology, Western European", *Dictionary of the Middle Ages*, vol. 3 (1986), s. 475–477

Diplomatik

Boyle, Leonard E., "Diplomatics", i J. M. Powell (ed.), *Medieval Studies: An Introduction*, 2nd edn. (Syracuse, N. Y., 1992), s. 82–113

Artiklarna "Diplom" och "Diplomatik" i *Kulturhistoriskt lexikon för nordisk medeltid*, bd 3 (1958), kol. 80–82 resp. 87–90

7. Latinsk språkvetenskap och språkhistoria (7,5 högskolepoäng)

Kursbeskrivning: Kursen syftar till att ge den forskarstuderande dels grundläggande kunskaper i modern latinsk språkvetenskaplig teori, metod och terminologi, dels fördjupade kunskaper i latinets språkhistoria under den period latinet var ett levande modersmål (från ca 500 f.Kr. till 600–800 e.Kr.). Kursen omfattar läsning av sekundärlitteratur (obligatorisk + referenslitteratur) om ca 750 sidor samt språkhistoriskt relevanta texter på latin om ca 50 sidor. Vid läsningen av den språkvetenskapliga litteraturen skall fokus ligga på modern latinsk språkvetenskaplig teori, metod och terminologi. Doktoranden väljer ett begränsat avsnitt i den latinska grammatiken (utifrån Hofmann & Szantyr) och jämför i ett kortare PM om 5–10 sidor hur det behandlas av Löfstedt, Pinkster och Touratier. Jämförelsen får gärna omfatta även andra moderna språkvetenskapliga studier eller andra universitetsgrammatikor i latin. Intensivläsningen av den språkvetenskapliga litteraturen bör omfatta ca 400 sidor. Vid läsningen av språkhistoria skall originaltexterna väljas så, att de omfattar dels arkaiskt latin, klassiskt (ej höglitterärt) latin och senlatin, dels inskriftsmaterial, dels texter av latinska grammatiker. Sekundärlitteraturen bör omfatta ca 350 sidor. Den forskarstuderande skall kunna tillämpa sina kunskaper genom att språkhistoriskt kommentera originaltexterna samt kritiskt redogöra för innehållet i urvalet från de latinska grammatikerna. Den föreslagna referenslitteraturen på kursen fungerar både som kompletterande hjälpmedel under läsningen av de obligatoriska verken och som möjlighet till fördjupning i ett eller flera områden efter eget intresse och behov. All litteratur väljs i samråd med examinator.

Examinationsformer: Den språkvetenskapliga litteraturen tenteras genom skriftligt PM, den språkhistoriska (sekundärlitteratur samt originaltext) muntligt och/eller skriftligt.

Litteratur

Obligatorisk kurslitteratur

Språkvetenskap

Hofmann, Johann B. & Szantyr, Anton, *Lateinische Syntax und Stilistik* (München, 1965 el. senare), urval

Löfstedt, Einar, *Syntactica. Studien und Beiträge zur historischen Syntax des Lateins I, 2., erw. Aufl., och II* (Lund, 1942 resp. 1933, el. senare), urval

Pinkster, Harm, *Latin Syntax and Semantics* (London, 1990); el. på ty. *Lateinische Syntax und Semantik* (Tübingen, 1988), urval
 Touratier, Christian, *Syntaxe latine* (Louvain-la-Neuve, 1994), urval

Språkhistoria

Palmer, L. R., *The Latin Language* (London, 1954 el. senare), s. 1–205
 Norberg, Dag, *Manuel pratique de latin médiéval* (Paris, 1968 el. senare), s. 1–92
 Leumann, Manu, *Lateinische Laut- und Formenlehre* (München, 1926 el. senare) som uppslagsbok
 Väänänen, Veikko, *Introduction au latin vulgaire*, 3. éd. revue et augm. (Paris, 1981) som uppslagsbok

Inskrifter motsvarande ca 10 sidor hämtas ur:

Diehl, Ernst, *Altlateinische Inschriften*, 5. Aufl. (Berlin, 1964) (läses under jämförelse med *CIL*)
 Gordon, Arthur E., *Album of Dated Latin Inscriptions*, I–IV (Berkeley, 1958–1965)
 Wachter, Rudolf, *Altlateinische Inschriften. Sprachliche und epigraphische Untersuchungen zu den Dokumenten bis etwa 150 v. Chr.* (Bern, 1987)

Övriga icke höglitterära texter om ca 25 sidor väljs med utgångspunkt från t.ex.:

Väänänen, Veikko, *Introduction au latin vulgaire*, 3. éd. revue et augm. (Paris, 1981), s. 171–219
 Rohlf, Gerhard, *Sermo vulgaris Latinus*, 3., verb. und erw. Aufl. (Tübingen, 1969)
 Urval om ca 15 sidor ur romerska grammatiker (läses med kommentar):
Appendix Probi (särskilt s. 197–204 i *Grammatici Latini*, vol. IV, ed. H. Keil)
 Andra latinska grammatiker, t.ex. Varro, Priscianus, Donatus (se fr.a. *Grammatici Latini*, ed. H. Keil)

Referenslitteratur

Språkvetenskap

Allmänt

Dik, Simon, *The Theory of Functional Grammar*, 2nd rev. edn. (Berlin & New York, 1997)
 Givón, Talmy, *Syntax: A Functional-Typological Introduction* (Philadelphia & Amsterdam, 1984–1990)
 Jespersen, Otto, *The Philosophy of Grammar* (London, 1924 el. senare)
 Lyons, John, *Semantics* (Cambridge, 1977 el. senare); ty. övers. *Semantik* (München, 1980–1983)
 Teleman, Ulf & Hellberg, Staffan & Andersson, Erik, *Svenska Akademiens grammatik* (Stockholm, 1999)
 Van Valin, Robert D., Jr. & Lapolla, Randy J., *Syntax: Structure, Meaning and Function* (Cambridge, 1997)
 Wackernagel, Jacob, *Vorlesungen über Syntax mit besonderer Berücksichtigung von Griechisch, Lateinisch und Deutsch*, 2. Aufl. (Basel, 1926–1928)

Latingrammatik

Blatt, Franz, *Latinsk Syntaks i Hovedtræk paa Grundlag af den klassiske Sprogtilstand* (København, 1946)
 Ernout, Alfred & Thomas, François, *Syntaxe latine* (Paris, 1951)
 Gildersleeve, B. L. & Lodge, Gonzalez, *Gildersleeve's Latin Grammar*, 3rd edn. (New York, 1894 el. senare)
 Kühner, Rafael & Stegmann, Carl, *Ausführliche Grammatik der lateinischen Sprache*, 3. Aufl. durchgesehen von Andreas Thierfelder (Leverkusen, 1955)
 Madvig, Johan Nicolai, *Latinsk Ordforningens lære*. Gjennemseet efter 3die uforkortede Udgave af Latinsk Sproglære til Skolebrug (Kjøbenhavn, 1895 el. senare); el. på ty. *Lateinische Sprachlehre für Schulen*, 3., verb. Ausg. (Braunschweig, 1857); eng. övers. *A Latin Grammar for the Use of Schools* (Boston, 1870 el. senare)
 Menge, Hermann, *Lehrbuch der lateinischen Syntax und Semantik*. Völlig neu bearbeitet von Thorsten Burkard und Markus Schauer (Darmstadt, 2000)
 Woodcock, E. C., *A New Latin Syntax* (London, 1959 el. senare)

Språkhistoria

- Almar, Knud P., *Inscriptiones Latinae. Eine illustrierte Einführung in die lateinische Epigraphik* (Odense, 1990)
- Baldi, Philip, *The Foundations of Latin* (Berlin & New York, 1999)
- Bennett, Charles E., *Syntax of Early Latin* (Boston, 1910–1914 el. senare)
- Herman, József, *Vulgar Latin* (University Park, Pa., 2000)
- Kent, Roland G., *The Forms of Latin: A Descriptive and Historical Morphology* (Baltimore, 1946)
- Kent, Roland G., *The Sounds of Latin: A Descriptive and Historical Phonology*, 3rd edn. (Baltimore, 1945)
- Lundström, Sven, *Latinets ljud- och formhistoria*, 2. uppl. (Stockholm, 1962)
- Löfstedt, Einar, *Late Latin* (Oslo, 1959)
- Meillet, Antoine & Vendryes, Joseph, *Traité de grammaire comparée des langues classiques*, 4. éd. (Paris, 1966 el. senare upplagor)
- Plater, W. E. & White, H. J., *A Grammar of the Vulgate: Being an Introduction to the Study of the Latinity of the Vulgate Bible* (Oxford, 1926)
- Reichenkron, Günter, *Historische latein-altromanische grammatik*, I. Teil, *Einleitung. Das sogenannte Vulgärlatein und das Wesen der Romanisierung* (Wiesbaden, 1965)
- Sihler, Andrew L., *New Comparative Grammar of Greek and Latin* (New York & Oxford, 1995)
- Sommer, Ferdinand & Pfister, Raimund, *Handbuch der lateinischen Laut- und Formenlehre*, 4., neubearb. Aufl. (Heidelberg, 1977)
- Sturtevant, Edgar H., *The Pronunciation of Greek and Latin*, 2nd edn. (Philadelphia, 1940 el. senare), s. 106–189
- Szemerényi, Oswald, *Einführung in die vergleichende Sprachwissenschaft*, 4. durchges. Aufl. (Darmstadt, 1990); eng. övers. *Introduction to Indo-European Linguistics* (Oxford, 1996)
- Vine, Brent, *Studies in Archaic Latin Inscriptions* (Innsbruck, 1993)
- Vossler, Karl, *Einführung ins Vulgärlatein* (München, 1954)
- Väänänen, Veikko, *Le latin vulgaire des inscriptions pompeiennes*, 3e éd. augm. (Berlin, 1966 el. senare)
- Wright, Roger, *Late Latin and Early Romance in Spain and Carolingian France* (Liverpool, 1982)

8. Latinsk litteraturvetenskap och litteraturhistoria (7,5 högskolepoäng)

Kursbeskrivning: Kursen skall fördjupa doktorandens insikter i olika teoretiska och metodiska förhållningssätt till latinsk litteratur och i den latinska litteraturens historia. Ett urval litteratur som representerar ett eller ett par teoriområden, genrer eller epoker redovisas genom en skriftlig uppgift (5–10 sidor) eller i annan form som bestäms i samråd med examinator. En större översikt över den antika latinska litteraturen läses varvid särskilt uppmärksamhet kan ägnas åt någon epok eller något tema. Kurslitteraturen skall sammantaget omfatta ca 1000 sidor.

Litteratur

Obligatorisk litteratur

Ett urval litteratur inom ett eller ett par specialområden av latinsk litteraturvetenskap om ca 400 sidor.

Förslag ges nedan.

En översikt av latinsk litteraturhistoria, t.ex:

Conte, Gian Biagio, *Latin Literature. A History* (Baltimore, 1994)

Referenslitteratur

Litteraturhistoriska översiktsverk: Antiken

Albrecht, Michael von, *Geschichte der römischen Literatur: von Andronicus bis Boethius mit Berücksichtigung ihrer Bedeutung für die Neuzeit*, 2., verb. und erw. Aufl. (München, 1994); eng. övers. *A History of Roman Literature from Livius Andronicus to Boethius with Special Regard to its Influence on World Literature* (Leiden, 1997)

Conte, Gian Biagio, *Latin Literature. A History* (Baltimore, 1994)

The Cambridge History of Classical Literature, vol. 2, *Latin Literature* (Cambridge, 1982)

Handbuch der lateinischen Literatur der Antike (München, 1997–)

Harrison, Stephen J. (ed.), *A Companion to Latin Literature* (London, 2004)

Lo spazio letterario di Roma antica (Roma: Salerno, 1989–1991)

Taplin, Oliver (ed.), *Literature in the Greek and Roman Worlds: A New Perspective* (Oxford, 2000)

Zehnacker, Hubert & Fredouille, Jean-Claude, *Littérature latine*, 3e éd. (Paris, 2001)

Litteraturhistoriska översiktsverk: Medeltiden

Brunhölzl, Franz, *Geschichte der lateinischen Literatur des Mittelalters* (München, 1975–); fr. övers.

Histoire de la littérature latine du Moyen âge (Turnhout, 1990–)

Manitius, Max, *Geschichte der lateinischen Literatur des Mittelalters* (München, 1911–1931)

Raby, F. J. E., *A History of Christian Latin Poetry*, 2nd edn. (Oxford, 1953 el. senare)

Lo spazio letterario del medioevo (Roma, 1992–)

Se även bibliografin i Mantello, F. A. C. and Rigg A. G. (eds.), *Medieval Latin: An Introduction and Bibliographical Guide*, s. 531–536.

Litteraturhistoriska översiktsverk: Nyare tid

Ijsewijn, Jozef, *Companion to Neo-Latin Studies*, 2nd entirely rewritten edn. (Leuven, 1990–1998)

Jensen, Minna Skafte (ed.), *A History of Nordic Neo-Latin Literature* (Odense, 1995)

Se även bibliografierna i Ijsewijn.

Retorik

Lausberg, Heinrich, *Handbuch der literarischen Rhetorik. Eine Grundlegung der Literaturwissenschaft*, 3.

Aufl. (Stuttgart, 1990); eng. övers. *Handbook of Literary Rhetoric: A Foundation for Literary Study* (Leiden, 1998)

Metrik

För det antika latinets metrik, se litteraturlistan för Språk och stil i latinsk prosa och poesi.

Klopsch, Paul, *Einführung in die mittellateinische Verslehre* (Darmstadt, 1972)

Norberg, Dag, *An Introduction to the Study of Medieval Versification* (Washington, 2004)

Förslag till litteratur inom latinsk litteraturvetenskap

Litteraturvetenskapliga teorier och metoder och romersk litteratur: Allmänt

Fowler, Don, *Roman Constructions: Readings in Postmodern Latin* (Oxford, 2000)

Galinsky, Karl (ed.), *The Interpretation of Roman Poetry: Empiricism or Hermeneutics?* (Frankfurt am Main, 1992)

Harrison, Stephen J. (ed.), *Texts, Ideas, and the Classics: Scholarship, Theory and Classical Literature* (Oxford, 2001)

de Jong, Irene J. F. & Sullivan, J. P. (ed.), *Modern Critical Theory and Classical Literature* (Leiden, 1994)

Litteraturvetenskapliga teorier och metoder och romersk litteratur: Genreteori

Conte, Gian Biagio, *The Rhetoric of Imitation: Genre and Poetic Memory in Virgil and Other Latin Poets* (Ithaca, N.Y., 1986)

Jauß, Hans R., "Theorie der Gattungen und Literatur des Mittelalters", i *Grundriß der romanischen*

Litteraturen des Mittelalters, Bd. 1 (Heidelberg, 1972), s. 107–138; sv. övers. "Teori om medeltidens genrer och litteratur", i Eva Haettner Aurelius & Thomas Götselius (red.), *Genreteori* (Lund, 1997), s. 44–83

Se även bibliografierna i Harrison, Fowler och de Jong & Sullivan.

Litteraturvetenskapliga teorier och metoder och romersk litteratur: Genus

Keith, A. M., *Engendering Rome: women in Latin epic* (Cambridge, 2000)

Rabinowitz, Nancy S. & Richlin, Amy (eds.), *Feminist Theory and the Classics* (New York & London, 1993)

Se även bibliografin i de Jong & Sullivan.

Litteraturvetenskapliga teorier och metoder och romersk litteratur: Intertextualitet

Barchiesi, Alessandro, "Otto punti su una mappa dei naufragi", *Materiali e discussioni per l'analisi dei testi classici* 39 (1997), s. 209–26; eng. övers. i förf.:s *Speaking Volumes: Narrative and intertext in*

Ovid and other Latin poets (London, 2001)

Conte, Gian Biagio, *The Rhetoric of Imitation: Genre and Poetic Memory in Virgil and Other Latin Poets* (Ithaca, N.Y., 1986)

Hinds, Stephen, *Allusion and intertext: dynamics of appropriation in Roman poetry* (Cambridge, 1998)

Thomas, Richard F., "Virgil's Georgics and the art of reference", *Harvard Studies in Classical Philology* 90 (1986), s. 171–98

Wills, Jeffrey, *Repetition in Latin Poetry: Figures of Allusion* (Oxford: Oxford University Press, 1996)

Se även bibliografierna i Harrison, Fowler och de Jong & Sullivan.

Litteraturvetenskapliga teorier och metoder och romersk litteratur: Litteratur och samhälle
Fantham, Elaine, *Roman Literary Culture: From Cicero to Apuleius* (Baltimore, 1996)

Se även bibliografierna i Harrison och de Jong & Sullivan.

Litteraturvetenskapliga teorier och metoder och romersk litteratur: Narratologi

Barchiesi, Alessandro, "Narrative Technique and Narratology in the Metamorphoses", i Philip Hardie (ed.), *The Cambridge Companion to Ovid* (Cambridge 2002), s. 180–199

Roberts, Deborah H. & Dunn, Francis M. & Fowler Don (ed.), *Classical Closure: Reading the End in Greek and Latin Literature* (Princeton, 1997)

Sharrock, Alison och Morales, Helen (ed.), *Intratextuality: Greek and Roman Textual Relations* (Oxford, 2000)

Se även bibliografierna i Harrison, Fowler och de Jong & Sullivan.

Litteraturvetenskapliga teorier och metoder och romersk litteratur: Reception m.m.

Gibson, Roy K. & Kraus, Christina S. (ed.), *The Classical Commentary: Histories, Practices, Theory* (Leiden, 2002)

Martindale, Charles, *Redeeming the text: Latin poetry and the hermeneutics of reception* (Cambridge, 1993)

Se även bibliografierna i Harrison, Fowler och de Jong & Sullivan.

Den medeltida litterära kulturen

Auerbach, Erich, *Literatursprache und Publikum in der lateinischen Spätantike und im Mittelalter* (Bern, 1958); eng. övers. *Literary Language and its Public in the Late Latin Antiquity and in the Middle Ages* (New York, 1965)

Curtius, Ernst Robert, *Europäische Literatur und lateinisches Mittelalter* (Bern, 1948 el. senare); eng. övers. *European Literature and the Latin Middle Ages* (New York, 1953 el. senare); fr. övers. *La littérature européenne et le moyen âge latin* ([Paris], 1991); it. övers. *Letteratura europea e Medio Evo latino* (Firenze, 1993)

Dronke, Peter, *Women Writers of the Middle Ages: A Critical Study of Texts from Perpetua (d. 203) to Marguerite Porete (d. 1310)* (Cambridge, 1984)

Jeaneau, Edouard, *L'âge d'or des écoles de Chartres* (Chartres, 1995)

Leclercq, Jean, *L'amour des lettres et le désir de Dieu. Initiation aux auteurs monastiques du Moyen Âge*, 3e éd. corr. (Paris, 1990); eng. övers. *The Love of Learning and the Desire for God: A Study of Monastic Culture*, 3rd edn. (New York, 1982 el. senare)

Smalley, Beryl, *The Study of the Bible in the Middle Ages*, 3rd edn. rev. (Oxford, 1983 el. senare)

Medeltiden: Poetik, litteratur- och genre-teori

Allen, Judson Boyce, *The Ethical Poetic of the Later Middle Ages: A Decorum of Convenient Distinction* (Toronto, 1982)

Baldwin, Charles Sears., *Medieval Rhetoric and Poetic (to 1400) Interpreted from Representative Works*, (New York, 1928 el. senare)

Bourgain Pascale, "La conception de la poésie chez les Chartrains", i *Aristote, l'école de Chartres et la cathédrale* (Chartres, 1997), s. 165–179

— "Théorie littéraire. Le Moyen Âge latin", i J. Bessière, E. Kushner, R. Mortier & J. Weisberger (sous la direction de), *Histoire des poétiques* (Paris, 1997), s. 34–55

Dahan, Gilbert, "Notes et textes sur la 'Poétique' au Moyen-Âge", *Archives d'histoire doctrinale et littéraire du Moyen Âge* 55 (1980), s. 171–235

Faral, Edmond, *Les arts poétiques du XIIe et du XIIIe siècle. Recherches et documents sur la technique littéraire du Moyen Âge* (Paris, 1924 el. senare)

Gourmont, Remy de, *Le Latin mystique. Les poètes de l'antiphonaire et la symbolique au Moyen Âge* (Paris, 1892 el. senare)

- Hardison, O. B. Jr., "Toward a History of Medieval Criticism", i *Medieval Poetics (=Medievalia et Humanistica. New series: Studies in Medieval & Renaissance Culture 7)* (1976), s. 1–12
- Iversen, Gunilla, "Splendor patris. On influence and genre definition. Victorine proses reflected in the Sanctus", i *Cantus planus: Papers read at the fourth meeting, Pécs, Hungary, 3–8 September 1990* (Budapest, 1992), s. 427–444
- Jauß, Hans R., "Theorie der Gattungen und Literatur des Mittelalters", i *Grundriß der romanischen Literaturen des Mittelalters*, Bd. 1 (Heidelberg, 1972), s. 107–138; sv. övers. "Teori om medeltidens genrer och litteratur", i Eva Haettner Aurelius & Thomas Götselius (red.), *Genre-teori* (Lund, 1997), s. 44–83
- "The Alterity and Modernity of Medieval Literature", *New Literary History* 10 (1979), 181–229
- Kelly, Douglas, *Typologie des sources du moyen âge occidental*, fasc. 59, *The Arts of Poetry and Prose* (Turnhout, 1991)
- Michel, Albin, *La parole et la beauté, Rhetorique et esthétique dans la tradition occidentale* (Paris, 1982 el. senare)
- Minnis, A. J., *Medieval Theory of Authorship: Scholastic Literary Attitudes in the Later Middle Ages*, 2nd edn. (Aldershot, 1988)
- Minnis, A. J. & Scott, A. B. (ed.), *Medieval Literary Theory and Criticism c. 1100–c.1375: The Commentary Tradition*, rev. edn. (Oxford, 1991)
- Preminger, Alex, Hardison, O. B., Jr. & Kerrane, K. (ed.), *Classical and Medieval Literary Criticism: Translations and Interpretations* (New York, 1974)
- Tilliette, Jean-Yves, *Des mots à la Parole. Une lecture de la Poetria nova de Geoffroy de Vinsauf* (Genève, 2000)
- Wetherbee, Winthrop, *Platonism and Poetry in the Twelfth Century: The Literary Influence of the School of Chartres* (Princeton, 1971)

Medeltida reception

- Hunt, R. W., "The Introduction to the Artes" i *Studia mediaevalia in honorem admodum Reverendi Patris Raymundi Josephi Martin, Ordinis Praedicatorum s. theologiae magistri LXXum natalem diem agentis.* (Brugis Flandorum, 1948), s. 85–112
- Quain, Edwin A., "The Medieval Accessus ad Auctores", *Traditio* 3 (1945), s. 215–264

Medeltida litteratur i liturgisk kontext

- Liturgische Tropen: Referate zweier Colloquien des Corpus Troporum in München (1983) und Canterbury (1984)* (München, 1985)
- Ekenberg, Anders, *Cur cantatur? Die Funktionen des liturgischen Gesanges nach den Autoren der Karolingerzeit* (Stockholm, 1987)
- Fassler, M. E., *Gothic Song: Victorine Sequences and Augustinian Reform in Twelfth-Century Paris* (Cambridge, 1996)
- Flynn, William T., *Medieval Music as Medieval Exegesis* (Lanham, Maryland & London, 1999)
- Iversen, Gunilla, *Chanter avec les anges. Poésie dans la messe médiévale* (Paris, 2000)
- Jonsson, R. & Treitler, L., "Medieval Music and Language. A Reconsideration of the Relationship", *Music and Language, Studies in the History of Music* 1 (New York, 1983), s. 1–23
- Kruckenbergh, Lori, "Sequenz", i *Die Musik in der Geschichte und Gegenwart*, 2., neubearb. Ausg., Sachteil 8 (1998), kol. 1254–1286

Nylatin

- Helander, Hans et al., "Neo-Latin Studies: Significance and Prospects", *Symbolae Osloenses* 76 (2001), s. 5–102
- Helander, Hans, *Neo-Latin Literature in Sweden in the Period 1620-1720: Stylistics, Vocabulary and Characteristic Ideas* (Uppsala, 2004)
- Ijsewijn, Jozef, *Companion to Neo-Latin Studies*, 2nd entirely rewritten edn., (Leuven, 1990–1998)
- The Lost Continent: Neo-Latin Literature and the Rise of Modern European Literatures = Harvard Library Bulletin*, n.s. 12.1–2 (2001)

Se även bibliografierna i Ijsewijn och Jensen.

Förslag till antika och efterantika latinska texter

Minst 15 högskolepoäng av kurserna bör utgöras av kurser med fokus på antika eller efterantika latinska texter. Kursernas innehåll och kursfordringar bestäms i samråd med examinator och handledaren och skall anges i den individuella studieplanen. Ett riktmärke när kursernas innehåll bestäms är att en högskolepoäng motsvaras av 35 sidor latinsk prosa respektive 600 rader latinsk vers.

Text Kommentar (eller utgåva/övers.) Sidor/vers

- Plautus, *Menaechmi* Gratwick (1993) 1162
 Plautus, *Pseudolus* Wilcock (1987) 1335
 Ennius, urval ur *Annales* Skutsch (1985)
 Terentius, *Eunuchus* Barsby (1999) 1094
 Terentius, *Adelphoe* Martin (1976) 997
 Catullus 64 Thomson (1997) 408
 Catullus, urval av mindre dikter Thomson (1997)
 Lucretius, *De rerum natura* 5,925–1457 Bailey (1947), Costa (1984) 532
 Cicero, *Brutus* Douglas (1966) 111
 Cicero, *Cato Maior de senectute* Powell (1988) 37
 Cicero, *De natura deorum*, bok 1 Dyck (2003) 50
 Cicero, *De oratore*, bok 2 Wilkins (1892) 82
 Cicero, *Philippica II* Shackleton Bailey (1986) 50
 Caesar, *Bellum civile*, bok 3 Carter (1993) 72
 Caesar, *Bellum Gallicum*, urval Kraner, Dittenberger, Meusel & Oppermann (1960–1961 el. senare)
 Sallustius, *Bellum Iugurthinum* Koestermann (1971), Paul (1984) 97
 Vergilius, *Aeneis*, bok 2 Austin (1964) 804
 Vergilius, *Aeneis*, bok 8 Eden (1975), Gransden (1976) 817
 Vergilius, *Bucolica* Clausen (1994) 829
 Vergilius, *Georgica*, bok 4 eller annat urval Thomas (1988), Mynors (1990) (566)
 Horatius, *Sermones*, urval
 Tibullus, urval Maltby (2002)
 Propertius 1,1; 1,3; 1,8a–b; 1,16; 2,19; 2,34; 3,9; 4,2; 4,4; 4,11 Camps (1961–1967) 626
 Ovidius, *Metamorphoses* 13,623–14,608 Bömer (1986) 953
 Ovidius, *Tristia* 4,10 Luck (1967–1977) 132
 Ovidius, *Fasti*, bok 4 Fantham (1998) 954
 Livius, *Ab urbe condita*, företalet och bok 1 Ogilvie (1965) 79
 Velleius Paterculus, *Historiae*, 2,41–93 el. 2,94–131
 Woodman (1977 resp. 1983) 43 resp. 32
 Seneca, *Troades* Fantham (1982) 1179
 Lucanus, *Bellum civile*, bok 9 Wick (2004) 1108
 Persius 5 Harvey (1981) 191
 Juvenalis 10 Courtney (1980) 366
 Statius, *Silvae*, bok 4 Coleman (1988) 724
 Martialis, urval t.ex. Watson & Watson (2003)
 Quintilianus, *Institutio oratoria*, bok 10 Peterson (1903) 60
 Tacitus, *Annales*, bok 4 Martin & Woodman (1989) 48
 Suetonius, *Nero* Kierdorf (1992) 41
 Tertullianus, *Ad nationes*, urval bok 1: Schneider (1968), bok 2: Haidenthaller (1942), CCSL 1
Pervigilium Veneris Catlow (1980) 93
 Donatus, *Ars grammatica* CCCM 40 D
 Ausonius, urval Green (1991)
 Claudianus, *De raptu Proserpinae*, urval Hall (1969), Gruzelier (1993)
 Ammianus Marcellinus, *Res gestae* 19,1–19,8 (belägringen av Amida, år 359) de Jonge (1982) 25
 Ambrosius, ett urval hymner Fontaine m.fl. (1992)
 Hieronymus, *Epistulae*, t.ex. 22 ("Ciceronianus es, non Christianus"), 57 (*liber de optimo genere* 57: Bartelink (1980), 60: Scourfield (1993), CSEL 54–56, 88 *interpretandi*), 60 (*consolatio ad Heliodorum*) el. 108 (*epitaphium Sanctae Paulae*)
 Augustinus, *De civitate Dei*, urval CCSL 47–48
 Augustinus, *De doctrina Christiana*, bok 4 CCSL 32
 Martianus Capella, *De nuptiis Mercurii et Philologiae*, urval bok 1: Shanzer (1986), bok 2: Lenaz (1975), bok 9: Cristante (1987)
Peregrinatio Egeriae, urval Löfstedt (1911)
 Boethius, *Consolatio Philosophiae*, bok 1 eller annat urval Gruber (1978), CCSL 94
 Cassiodorus, *Institutiones*, urval OCT
 Benedikt av Nursia, *Regula monachorum* Vogüé & Neufville (1972–1977)
 Gregorius av Tours, *Historia Francorum*, urval MGH

Gregorius den store, *Moralia in Iob*, urval CCSL 143
 Isidorus av Sevilla, *Etymologiae*, urval OCT
 Beda Venerabilis, *Opera grammatica*, urval CCSL 123 A
 Johannes Scotus Erigena, *Expositiones in ierarchiam coelestem*, urval CCCM 31
 Rimbert, *Vita Anskarii*, urval MGH; komm. i *Boken om Ansgar* (1986)
Carmina Cantabrigensia, urval Ziolkowski (1998)
 Fulbert av Chartres, *Epistulae*, urval OMT
 Pierre Abélard, *Sic et Non*, urval Boyer & McKeon (1976–77)
 Pierre Abélard, *Ethica*, urval OMT, CCCM 190
 Bernard av Clairvaux, *Sermones super Cantica canticorum* Leclercq (1957–1958) (utg.)
 Gratianus, *Decretum*, urval
 Petrus Venerabilis, *Epistulae* Martin & Constable (1974)
 Petrus Lombardus, *Libri quattuor sententiarum*, urval Brady (1971–1981) (utg.)
 Hugo av Saint-Victor, *Didascalicon* Taylor (1991)
 Hildegard av Bingen, *Scivias*, urval CCSL 43–43 A
 Johannes av Salisbury, *Metalogicon* CCCM 98
 Albertus Magnus, urval
 Thomas av Aquino, *Summa theologiae*, urval Editio Leonina
 Roger Bacon, *Compendium studii theologiae*, urval Maloney (1988)
 Mathias Lincopensis, *Homo conditus*, urval SFSS, Ser. 2, 9:3
 Mathias Lincopensis, *Expositio super Apocalypsim*, urval SFSS, Ser. 2, 9:1
 Birgitta, *Revelaciones*, urval SFSS, Ser. 2, 1–8

Medeltida poesi i urval t.ex. ur

P. Bourgain, *Poésie lyrique latine du Moyen âge* (2000)
 P. Godman, *Poetry of the Carolingian Renaissance* (1985)
 G. Iversen, *Chanter avec les anges* (2001)
 F. J. E. Raby, *The Oxford Book of Medieval Latin Verse* (1959 el. senare)
 W. von den Steinen, *Ein Dichterbuch des Mittelalters* (1974)
 A. S. Walpole, *Early Latin Hymns* (1922)
 J. Öberg, *Two Millennia of Poetry in Latin*, vol. 1 (1987)
 Petrarca, *Africa*, urval
 Boccaccio, *De mulieribus claris*, urval I Tatti Renaissance Library
 Pontano, urval t.ex. ur A. Perosa & J. Sparrow, *Renaissance Latin Verse. An Anthology* (1979)
 Erasmus, *Dialogus Ciceronianus Opera omnia* 1-2 (1971)
 Erasmus, *Moriae encomium Opera omnia* 4-3 (1989)
 More, *Utopia*, bok 2 Surtz & Hexter (1965)
 Holberg, *Nicolai Klimii Iter Subterraneum*, urval Kragelund (1970)

Förkortningar:

CCCM Corpus Christianorum. Continuatio mediaevalis (1966–)
 CCSL Corpus Christianorum. Series Latina (1953–)
 CSEL Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum Latinorum (1866–)
 MGH Monumenta Germaniae Historica inde ab a. c. 500 usque ad a. 1500 (1826–)
 OCT Oxford Classical Texts (Scriptorum Classicorum Bibliotheca Oxoniensis) (1900–)
 OMT Oxford Medieval Texts (1971–)
 SFSS Samlingar utgivna av Svenska fornskriftsällskapet (1844–)